

napomene po tome pitanju, ma da smo i sami svesni da ovim ono neće biti i konačno skinuto s dnevnog reda. Biće ipak od koristi da se skrene pažnja na njega već i radi toga što će se i drugi njime zainteresovati i možda doprineti da se dođe do pravilnog rešenja. Razlozi, zbog kojih nam se knez Iljko čini vrlo sumnjiv kao istorisko lice, bili bi sledeći:

I. Samo ime Yllicus — Illico nije inače nigde poznato u srednjem veku, niti kod Hrvata, niti kod ostalih Slovena. Još manje može biti govora o našem srednjevekovnom obliku toga imena: oblik Iljko je potpuno proizvoljna moderna tvorevina.¹⁰⁾

II. Sa Iljkom kao naslednikom kneza Domagoja imamo i hronološke teškoće. Događaj opisan u gornjim dvema beleškama poznat nam je mnogo iscrpnije po sledećem, vrlo pouzdanom, opisu Ivana Đakona: „Lodovicus pius imperator tunc Veronae obiit... Circa hec tempora Sarraceni advenientes Gradensem urbem capere conati sunt... Eo tempore domnus Ursus dux Johannem filium suum in dignitate sibi consortem fecit. Tunc Sclavorum pessime gentes et Dalmacianorum Ystriensem provinciam depredare ceperunt: quatuor videlicet urbes ibidem devastaverunt, id est: Umacus, Civitas Nova, Sipiaries atque Ruinius. Deinde nunciatum est domno Urso duci, quod Gradensem ad urbem vellent transire; cum triginta navibus ad predictam civitatem venit. Inde pertransiens Istriam, audacter super eosdem Sclavos intruens, in tantum eosdem cede prostravit, ut nemo illorum evadens patriam valuit reverti. Quoniam hisdem princeps celitus victoriam consecutus, Sclavos, quos in hoc certamine ceperat, liberos dimisit, ecclesiarumque res, quae sublatae in praelibata provincia fuerant, restituit; sicque triumphali cum gloria palatium rediit. Et propter hoc fedus, quod inter Sclavos et Veneticos olim fuerat, disruptum est“.¹¹⁾ U vreme toga napada na zapadnu obalu Istre vladao je u Hrvatskoj knez Domagoj. I. Đakon sasvim jasno kazuje da je on umro posle sukoba sa Mlečanima i da je posle njegove smrti obnovljen narušeni mir: „Dehinc mortuo Domogoi, Sclavorum pessimo duce, domnus Ursus dux et Johannes suus filius cum Sclavis pacem et concordiam iniit. Tamen adversus Narrentanos, cum quibus iurgium habebat exercitum misit“.¹²⁾ Da bi otklonio to hronološko poklapanje pomena kneza Iljka u tekstovima navedenim pod A i B sa vladavinom kneza Domagoja, prof. Šišić je morao pribeći složenoj pretpostavci da je Iljko bio sin kneza

¹⁰⁾ Kod Smičiklase u *Cod. dipl.* nema nigde takvog ili bar sličnog imena; nema ga ni u drugim zbornicima za našu srednjevekovnu istoriju.

¹¹⁾ Rački, *Documenta* 365.

¹²⁾ Ib. 366.